

Súd: Okresný súd Nitra
Spisová značka: 15C/136/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1516202303
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 08. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Boris Šiška, PhD.
ECLI: ECLI:SK:OSNR:2021:1516202303.10

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Nitra sudcom JUDr. Borisom Šiškom, PhD, v spore žalobcu: Poľnohospodárska Pôda s.r.o., so sídlom Žehrianska 3179/3, Bratislava, IČO: 44 138 369, zastúpený: Advokátska kancelária LawService, s.r.o., so sídlom Stráž 3/223, Zvolen, IČO: 36 861 723, proti žalovaným: proti žalovanej: G. I., narodená XX.XX.XXXX, bytom Z. B. XXX/XX, E., zastúpená: BIZOŇ & PARTNERS, s.r.o., so sídlom Hviezdoslavovo námestie 25, Bratislava, IČO: 36 833 533, za účasti intervenienta na strane žalovanej: MH Invest II, s. r. o., so sídlom Trnavská cesta 100, Bratislava, IČO: 50 021 150, zastúpený: Advokátska kancelária REDANT s. r. o., so sídlom Konventná 6, Bratislava, IČO: 53 682 581, v konaní o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, takto

rozhodol:

- I. Návrh na prerušenie konania sa zamieťa.
- II. Žaloba sa z a m i e t a .
- III. Žalovanej sa voči žalobcovi p r i z n á v a nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.
- IV. Intervenientovi sa voči žalobcovi p r i z n á v a nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou postúpenou Okresnému súdu Nitra dňa 17.03.2016 domáhal, aby súd určil, že žalobca je výlučným vlastníkom nehnuteľností nachádzajúcich sa v kat. úz. P., obec P., okres Nitra, zapísaných Okresným úradom Nitra, katastrálny odbor, na LV č. XXXX, parcely registra "C" evidované na mape určeného operátu, parc. č. XXXX, druh pozemku: orná pôda o výmere 960 m². Zároveň si uplatnil nárok na náhradu trov konania.

2. Žalobu odôvodnil tým, že dňa 19.06.2015 bola uzavretá kúpna zmluva medzi žalobcom ako kupujúcim a žalovanou ako predávajúcim. Predmetom zmluvy bol prevod vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam nachádzajúcim sa v kat. úz. P., obec P., okres Nitra, zapísaných Okresným úradom Nitra, katastrálny odbor, na LV č. XXXX (neskôr na LV XXXX, resp. XXXX) parcely registra "C" evidované na mape určeného operátu, parc. č. XXXX, druh pozemku: orná pôda o výmere 960 m². Návrh na vklad vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam na základe danej zmluvy bol Okresnému úradu Nitra, katastrálny odbor, doručený dňa 01.07.2015. Žalovaná listom odstúpila od zmluvy, avšak svoje odstúpenie žiadnym spôsobom nezdôvodnila. Žalobca ďalej uviedol, že s poukazom na dohodnutý obsah samotnej zmluvy, žalovaná nemohla v súlade s jej obsahom od zmluvy odstúpiť, nakoľko neexistovali nielen zmluvné, ale ani zákonné dôvody pre odstúpenie od zmluvy. Žalobca je toho názoru, že má naliehavý právny záujem na určení, že odstúpenie od zmluvy nie je platné, a teda že žalobca je vlastníkom nehnuteľností, nakoľko bez tohto určenia je jeho právne postavenie neisté a jeho práva sú bez tohto určenia ohrozené. Momentálne bola ako vlastníč predmetných nehnuteľností evidovaná žalovaná a navyše o

tieto nehnuteľnosti má záujem štát, nakoľko sa nachádzajú v lokalite nového priemyselného parku. Môže sa teda stať, že nehnuteľnosti budú vyvlastnené, resp. prevedené zo žalobcu na štát, pričom vzniká právna neistota i pre štát vo veci, kto je skutočný vlastník a môže tak byť ohrozený aj verejný záujem.

3. Žalovaná vo svojom vyjadrení zo dňa 14.12.2016 prostredníctvom svojho splnomocneného právneho zástupcu uviedla, že žalobca zjavne účelovo zamlčiava okolnosti uzatvárania kúpnej zmluvy, ako aj výsledok správneho konania o jeho vlastnom návrhu na vklad na základe kúpnej zmluvy, ktoré viedol Okresný úrad Nitra, katastrálny odbor pod č. V XXXX/XXXX, z ktorých jednoznačne vyplýva záver o neplatnosti kúpnej zmluvy. Vklad vlastníckeho práva v prospech žalobcu bol právoplatne zrušený na základe protestu prokurátora a z tohto dôvodu bola obnovená evidencia žalovanej ako vlastníka pozemku v katastri nehnuteľností. V súčasnosti žalovaná už nie je vlastníkom predmetného pozemku, nakoľko si štát prostredníctvom spoločnosti MH Invest, s.r.o. k nemu uplatnil predkupné právo a odkúpil ho od žalovanej. Pozemok bol predmetom vyvlastňovacieho konania, pričom Okresný úrad Nitra, odbor výstavby a bytovej politiky rozhodnutím zo dňa 18.08.2016, č. OU-NR-OVBP2-2016/032185-53 rozhodol o vyvlastnení. Toto rozhodnutie bolo potvrdené rozhodnutím Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR zo dňa 10.10.2016, č. 24929/2016/B624-SV/64203/To. Právoplatnosťou uvedených rozhodnutí vlastnícke právo k pozemku originálnym spôsobom nadobudol navrhovateľ vyvlastnenia. Jeho vlastnícke právo sa preto už nebude odvodzovať od predchádzajúcich vlastníkov a výsledok tohto konania nebude mať na účinky vyvlastnenia žiadny vplyv. Žalobca tak stráca akýkoľvek právny záujem na určení vlastníckeho práva v tomto konaní. Žalovaná vzhľadom na uvedené navrhuje žalobu zamietnuť a priznať jej nárok na náhradu trov konania.

4. Uznesením č. k. 15C/136/2016-202 zo dňa 12.11.2020 súd návrh na zmenu žaloby pripustil, tak, že predmetom konania sa stal žalobný petít v zmysle ktorého sa žalobca domáhal určenia sa, že žalobca bol vlastníkom pozemku registra „C“ v katastrálnom území P., obec P., okres Nitra s parcelným číslom XXXX, orná pôda o výmere 960 m² (aktuálne je súčasťou pozemku registra „C“ parc. č. XXXX, ostatné plochy o výmere 106 354 m², vedený na LV č. XXXX, k. ú. P. a pozemku registra „C“ parc. č. XXXX/X, zastavané plochy a nádvoria o výmere 35 029 m², vedený na LV č. XXXX, k. ú. P.), ku dňu jeho vyvlastnenia na základe rozhodnutia o vyvlastnení Okresného úradu Nitra, odbor výstavby a bytovej politiky zo dňa 18.8.2016 č. OU-NR-OVBP2-2016/032185-53 v spojení s rozhodnutím Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky, odbor štátnej stavebnej správy zo dňa 10.10.2016, č. 24929/2016/B624-SV/64203/To.

5. Súd uznesením č. k. 15C/136/2016 - 259 zo dňa 18.06.2021 pripustil vstup intervenienta do konania a to na stranu žalovaných.

6. Súd na prejednanie veci opätovne nariadol pojednávanie, na ktoré sa nedostavili strany sporu ani intervenient, pričom súd vykonal pojednávanie v ich neprítomnosti podľa § 180 CSP, keďže mal na taký postup preukázateľne splnené podmienky, obzvlášť v situácií, keď sa na pojednávanie dostavili právni zástupcovia strán sporu, ako aj právny zástupca intervenienta.

7. Právny zástupca žalobcu na pojednávaní vo svojom prednese uviedol, že sa pridrižiava žaloby a písomných vyjadrení. Zotrval na tom, že má naliehavý právny záujem a že žalovaný je pasívne vecne legitimovaný, pričom poukázala na zapísanú poznámku o tomto prebiehajúcom konaní z februára 2016. So vstupom intervenienta žalobca nesúhlasil a to vzhľadom na absolútnu neplatnosť zmluvy medzi spoločnosťami MH Invest a MH Invest II.. Žalobca poukazuje aj na konanie o zrušení rozhodnutia o vyvlastnení, ktoré sa vedie na tunajšom súde pod sp.zn 11S/259/2016. Kúpna zmluva uzavretá medzi žalobcom a žalovaným je určitým, jasným a zrozumiteľným právnym úkonom. Neexistuje žiadny dôvod jej neplatnosti a preto je ňou žalovaný viazaný. Kúpna zmluva tak spĺňa všetky hmotnoprávne náležitosti podľa občiansko-právnych predpisov a je na mieste aby súd určil, že žalobca bol vlastníkom ku dňu vyvlastnenia. V ostatnom odkázala na predošlé vyjadrenia. Ponechávame na zváženie súdu otázku prerušenia konania do právoplatného skončenia konania na KS NR sp. zn. 11S/259/2016. V záverečnej reči právny zástupca žalobcu požiadal súd, aby v celom rozsahu žalobe vyhovel a pre prípad úspechu si uplatnil náhradu trov konania. Žalovaný nijak nepreukázal, že by nastali okolnosti ktoré by spôsobovali neplatnosť zmluvy. Čo sa týka rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 1Cdo/36/2020 je napadnuté ústavnou sťažnosťou pre arbitrárnosť záverov. Závery intervenienta vychádzajú z nesprávnych právnych záverov.

8. Právny zástupca žalovaných na pojednávaní svoj predne odkázal na svoje predchádzajúce písomní vyjadrenia. Mal za to, že žalobca nemá naliehavý právny záujem na zmene v žalobnom petite a žalovaná nie je pasívne vecne legitimovaná v tomto konaní, preto je potrebné žalobu z dôvodu týchto nedostatkov zamietnuť. Čo sa týka priebehu výkupu pozemkov, žalobca zneužil neskúsenosť a dôverčivosť žalovanej za účelom získania neoprávneného finančného prospechu. Žalobca konal v rozpore s dobrými mravmi, keď donútil žalovanú uzatvoriť úžernícku kúpnu zmluvu. Kúpna zmluva je v zmysle ustanovenia § 39 OZ. absolútne neplatná. Čo sa týka vkladu vlastníckeho práva v prospech žalobcu ten bol právoplatne zrušený na základe protestu prokurátora a z tohto dôvodu bola obnovená evidencia žalovanej ako vlastníka pozemku v katastri nehnuteľností. Skutočnosť, že sa jedná o neplatnú kúpnu zmluvu potvrdzuje i rozsudok Krajského súdu v Nitre v skutkovo a právne obdobnej veci pod sp. zn 12Co/41/2020, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 22.04.2021. V záverečnej reči navrhol žalobu zamietnuť a priznať mu náhradu trov konania v celom rozsahu.

9. Právny zástupca intervenienta poukázal na svoje vyjadrenie zo dňa 12.07.2021. Žalobca nemá naliehavý právny záujem. Žalovaná nie je vlastníkom vyvlastneného pozemku, nebola vlastníkom vyvlastneného pozemku ani v čase vyvlastnenia z toho dôvodu jej nepatrí nárok za náhradu za vyvlastnenie, preto nemôže mať žalobca voči dotknutej žalovanej naliehavý právny záujem, preto nemôže sa žalobca odvolávať ani na informatívnu poznámku zapísanú na LV tá má predpokladať naliehavý právny záujem voči konkrétnemu žalovanému. Žalovaný sa nikdy nestal vlastníkom, vkladové konanie bolo zrušené, vlastnícke právo žalovanej bolo obnovené tá ho následne previedla v rámci uplatnenia predkupného práva štátu na spoločnosť MH Invest, dostala zaplatenú kúpnu cenu, následné vyvlastňovacie konanie sa jej netýka. Rovnako k postaveniu intervenienta v tomto konaní uvádzam. Neexistuje žiadna rozumná pochybnosť o platnom a účinnom nadobudnutí vlastníckeho práva intervenienta a postavenie v tomto konaní sa odvíja od toho, že rozhodnutím o vyvlastnení bol založený taký stav, kedy musí intervenient preukázať skončenie súdnych konaní v ktorých nie je stranou sporu. Žalobca nikdy nenadobudol ani nemohol nadobudnúť vlastnícke právo a teda jeho žaloba je nedôvodná. V záverečnej reči navrhol žalobu v celom rozsahu zamietnuť a priznať intervenientovi náhradu trov konania.

10. Súd vo veci vykonal dokazovanie oboznámením sa s prednesmi právnych zástupcov strán sporu a právneho zástupcu intervenienta, oboznámením sa s listinami, ktoré tvoria obsah spisu a zistil nasledovný skutkový a právny stav :

11. Medzi žalobcom ako kupujúcim a žalovanou ako predávajúcou bola dňa 18.06.2015 uzatvorená kúpna zmluva, predmetom ktorej bol prevod nehnuteľnosti nachádzajúcej sa v kat. úz. P., obec P., okres Nitra, zapísanej Okresným úradom Nitra, katastrálny odbor, na LV č. XXXX, parcely registra "C" evidované na mape určeného operátu, parc. č. XXXX, druh pozemku: orná pôda o výmere 960 m². Návrh na vklad vlastníckeho práva k nehnuteľnosti bol Okresnému úradu Nitra, katastrálny odbor doručený dňa 01.07.2015. Na základe rozhodnutia Okresného úradu Nitra, katastrálny odbor v konaní č. V XXXX/XXXX bol povolený vklad vlastníckeho práva v prospech žalobcu, avšak toto rozhodnutie o povolení vkladu vlastníckeho práva bolo na základe protestu prokurátora právoplatne zrušené a evidencia pôvodného žalovaného ako vlastníka predmetných nehnuteľností bola v katastri nehnuteľností obnovená.

12. Z obdobných vecí vedených tunajším súdom ako aj z odôvodnenia rozhodnutia Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR, odbor štátnej stavebnej správy zo dňa 10.10.2016 č. 24929/2016/B624-SV/64203/To mal súd vedomosť o tom, že vláda Slovenskej republiky dňa 08.07.2015 uznesením č. 401/2015 schválila návrh na vydanie osvedčenia o významnej investícii na realizáciu stavby „Vybudovanie strategického parku“ a dňa 13.07.2015 vydalo Ministerstvo hospodárstva SR Osvedčenie o významnej investícii č. 20801/2015-1000-33509. V súlade s prijatým uznesením vlády č. 413/2015 vydalo Ministerstvo hospodárstva SR dňa 22.7.2015 Osvedčenie č. 20801/2015-1000-35613, ktorým sa doplnila príloha č. 1 osvedčenia zo dňa 13.07.2015. V zmysle uvedeného je stavba „Vybudovanie strategického parku“ významnou investíciou a jej uskutočnenie je vo verejnom záujme. S poukazom na uvedené skutočnosti bola Okresnému úradu Nitra, katastrálny odbor dňa 22.07.2015 doručená žiadosť Ministerstva hospodárstva SR zo dňa 20.07.2015 o zápis predkupného práva štátu, prílohou ktorej bol zoznam pozemkov podľa katastrálnych území, na ktorých je potrebné vykonať zápis predkupného práva štátu a osvedčenie o tom, že stavba „Vybudovanie strategického parku“ je významnou investíciou a jej uskutočnenie je vo verejnom záujme.

13. Podľa § 137 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len CSP), žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o a) splnení povinnosti, b) nároku na usporiadanie práv a povinností strán, ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu, c) určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu, alebo d) určení právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu.

14. Podľa § 228 ods. 1 CSP, výrok právoplatného rozsudku je záväzný pre strany a pre tých, ktorí sa stali právnymi nástupcami strán po právoplatnosti rozsudku, ak nie je ustanovené inak.

15. Podľa § 228 ods. 2 CSP, výrok právoplatného rozsudku o určení vecného práva k nehnuteľnosti alebo o určení neplatnosti dobrovoľnej dražby nehnuteľnosti je záväzný aj pre osobu, ktorej sa týka návrh na povolenie vkladu vecného práva k nehnuteľnosti, ak bol návrh podaný v čase, keď v katastri nehnuteľností bola zapísaná poznámka o súdnom konaní.

16. Podľa § 123 OZ, vlastník je v medziach zákona oprávnený predmet svojho vlastníctva držať, užívať, požívať jeho plody a úžitky a nakladať s ním.

17. Podľa § 129 ods. 1 OZ, držiteľom je ten, kto s vecou nakladá ako s vlastnou alebo kto vykonáva právo pre seba.

18. Podľa § 130 ods. 1 OZ, ak je držiteľ so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný o tom, že mu vec alebo právo patrí, je držiteľom oprávneným. Pri pochybnostiach sa predpokladá, že držba je oprávnená.

19. Podľa § 132 ods. 1 OZ, vlastníctvo veci možno nadobudnúť kúpou, darovacou alebo inou zmluvou, dedením, rozhodnutím štátneho orgánu alebo na základe iných skutočností ustanovených zákonom.

20. Podľa § 133 ods. 1,2 OZ, ak sa hnutelná vec prevádza na základe zmluvy, nadobúda sa vlastníctvo prevzatím veci, ak nie je právnym predpisom ustanovené alebo účastníkmi dohodnuté inak. Ak sa prevádza nehnuteľná vec na základe zmluvy, nadobúda sa vlastníctvo vkladom do katastra nehnuteľností podľa osobitných predpisov, ak osobitný zákone neustanovuje inak.

21. Podľa § 6 ods. 6 zák. č. 282/2015 Z.z. o vyvlastňovaní pozemkov a stavieb a o nútenom obmedzení vlastníckeho práva k nim a o zmene a doplnení niektorých zákonov, náhradu za vyvlastnenie, ktorú nemožno vyplatiť z dôvodu, že do právoplatnosti rozhodnutia nebolo právoplatne skončené konanie o dedičstve alebo súdne konanie, alebo nebola právoplatne skončená exekúcia, ktorých predmetom je vlastníctvo vyvlastňovaného pozemku alebo vyvlastňovanej stavby, zloží vyvlastiteľ v lehote 30 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o vyvlastnení do úschovy na súde, v obvode ktorého sa nachádza pozemok alebo stavba.

22. Podľa § 3 ods. 5 zákona č. 175/1999 Z.z. o niektorých opatreniach týkajúcich sa prípravy významných investícií a o doplnení niektorých zákonov, na pozemok a stavby na ňom, na ktorom sa má realizovať významná investícia podľa § 1 ods. 3, vzniká zo zákona predkupné právo štátu dňom schválenia návrhu na vydanie osvedčenia o významnej investícii vládou. Predkupné právo štátu sa zapíše do katastra nehnuteľností na návrh príslušného ministerstva. Predkupné právo štátu nie je iným právom k pozemkom a stavbám.

23. Právny zástupca žalobcu na pojednávaní ponechal na zváženie súdu prerušiť konanie do právoplatného skončenia veci vedenej na Krajského súdu v Nitre pod sp. zn. 11S/259/2016, predmetom ktorého je správna žaloba proti rozhodnutiu o vyvlastní pozemkov. Súd takýto návrh adresovaný súdu, z hľadiska jeho obsahu posúdil ako návrh na prerušenie konania, preto bolo jeho povinnosťou o takomto procesnom návrhu aj náležite rozhodnúť. Konanie o neplatnosť vyvlastnenia sp. zn. 11S/259/2016 nie je skončené. Podľa súdu ani zrušením vyvlastňovacieho rozhodnutia by sa žalobca nestal vlastníkom nehnuteľnosti. Ak by bolo zrušené vyvlastňovacie rozhodnutie bola by zrušená aj časť o úschove, teda inštitút ,na ktorý žalobca s pohľadu svojho nároku poukazuje. V teoretickom prípade zrušenia vyvlastňovacieho rozhodnutia by sa chcel domáhať žalobca vlastníctva k nehnuteľnosti, zjavne by tak nemal naliehavý právny záujem na určení, že bol vlastník v minulosti. Uvedené neskončené konanie

nemá vplyv na rozhodnutie v tejto veci, súd nevidel dôvod na prerušenie konania, a z tohto dôvodu návrh na prerušenie konania zamietol podľa § 162 ods. 3 CSP. V predmetnom konaní sa žalobca domáha určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnosti ku dňu vyvlastnenia z dôvodu vyplatenia náhrady za vyvlastnenie, preto v prípade zrušenia vyvlastňovacieho rozhodnutia by bola takáto žaloba zrejme nedôvodná.

24. S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti ako aj citované zákonné ustanovenia súd žalobu zamietol, nakoľko dospel k názoru, že žalobca na podanej žalobe nemá naliehavý právny záujem. Vzhľadom na tieto skutočnosti sa meritom veci súd ďalej ani nezaoberal a k argumentom týkajúcim sa predmetu sporu sa súd z týchto dôvodov ani nevyjadruje. Čo sa týka nedostatku naliehavého právneho záujmu, žalobca nemá naliehavý právny záujem na určení vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, pretože aj keby bol žalobca v konaní úspešný, neprinieslo by to žiadnu zmenu v právnom stave ohľadne predmetnej nehnuteľnosti, či sporných strán. Civilný sporový poriadok výslovne stanovuje, čoho sa môže žalobca domáhať, teda aké sú prípustné druhy žalôb z hľadiska obsahu petitu. Žalobou možno uplatniť pozitívne alebo negatívne určenie, či tu právo je alebo nie je. Žalobcu zaťažuje dôkazné bremeno, spočívajúce v povinnosti preukázať, že na určení právneho vzťahu alebo práva, v čase rozhodovania súdu, má naliehavý právny záujem. Tento je daný spravidla v prípade, keď sa nemožno domáhať priamo plnenia, a ak právne postavenie žalobcu by bez takéhoto určenia bolo neisté. Žaloba podaná žalobcom je v zmysle vyššie citovaného zákonného ustanovenia žalobou určovacou a žalobca sa jej môže domáhať len vtedy, ak je na tom naliehavý právny záujem, ktorý je daný vtedy, ak existuje aktuálny stav objektívnej neistoty medzi stranami sporu, ktorý nemožno iným právnym prostriedkom odstrániť a právne postavenie žalobcu je ohrozené, pričom ani jedna z týchto podmienok podľa názoru súdu splnená nie je. Žalovaný previedol nehnuteľnosť spoločnosti MH Invest s.r.o. pričom mu vyplatená kúpna cena. Spoločnosť MH Invest s.r.o. previedla nehnuteľnosť spoločnosti MH Invest II s.r.o., následne bola nehnuteľnosť vyvlastnená právoplatným rozhodnutím vyvlastňovacieho orgánu. Ako vlastníč nehnuteľnosti je v katastri evidovaná spoločnosť MH Invest, s.r.o. (aktuálne č. LV XXXX, k.ú. P.). Daný stav nie je možné zmeniť podanou žalobou na určenie vlastníctva, bez toho, aby nebol stranou sporu takéhoto konania subjekt, ktorý ako vlastníč nehnuteľnosti je zapísaný v katastri nehnuteľností. Nadobudnutie vlastníctva vyvlastnením je osobitný druh nadobudnutia vlastníctva, ktoré nie je odvodené od práv právneho predchodcu. Aktuálny evidovaný vlastníč nehnuteľnosti nie je právnym nástupcom žalovaného. Tu súd poukazuje na rozhodnutie Krajského súdu v Nitre sp. zn. 6Co /25/2016 zo dňa 11.3.2015, podľa ktorého rozsudok v zmysle § 159 ods. 2 O.s.p. (teraz § 228 ods. 1 CSP) o určení vlastníctva je záväzný len pre účastníkov konania, môže byť predpokladom pre vykonanie zmeny v zápise vlastníckeho práva v katastri nehnuteľností, len ak účastníkmi konania boli všetky osoby aktuálne (v čase rozhodovania) zapísané v katastri ako vlastníci. Žalobca nemá naliehavý právny záujem na podaní žaloby ani z dôvodu uplatňovania si náhrady za vyvlastnenie, pretože žalovaná (respektíve jej právni nástupcovia) mala vyplatenú kúpnu cenu a úschova náhrady za vyvlastnenie sa týka vzťahu medzi spoločnosťami MH Invest s.r.o. a MH Invest II s.r.o. Žalobcovi by ani v prípade vyhovieť žalobe nevznikol zákonný nárok na vyplatenie náhrady za vyvlastnenie. Súd pripustil zmenu žaloby, pričom žalobca ani po zmene žaloby nemá naliehavý právny záujem aj vzhľadom na to, že podľa § 137 písm. c) CSP súd rozhoduje, či tu právo je alebo nie je a nie o tom či tu právo bolo alebo nebolo. Nejde o žalobu, ktorá rieši aktuálnu otázku. Žalobca nemôže mať naliehavý právny záujem na požadovanom určení, pretože vzhľadom na vznik predkupného práva štátu po uzatvorení zmluvy, ale pred vznikom vlastníckeho práva vkladom do katastra nehnuteľností (pričom predkupné právo štátu bolo následne uplatnené), nikdy žalobca nebol a ani nemohol byť zapísaný ako vlastníč predmetnej nehnuteľnosti, t.j. nenadobudol ani nemôže nadobudnú vlastnícke právo. Obdobne vec posúdil aj Krajský súd v Nitre v konaní 8Co/297/2018, ktorý konštatoval, že takto podaná žaloba podľa názoru odvolacieho súdu nie je účinný procesný nástroj ochrany práva žalobcu a bez tohto určenia jeho právo nebude ohrozené a nestane sa neistým; ním tvrdené vlastnícke právo v správnom konaní nebolo akceptované, pretože o náhrade za vyvlastnenie bolo rozhodnuté tak, že patrí vlastníčkovi pozemku MH Invest II., s.r.o., Bratislava, ktorý ju mal previesť na účet spoločnosti MH Invest s.r.o., Bratislava. Súd poukazuje na rozhodnutie NS SR sp. zn.6SžrI/3/2018 zo dňa 08. 05. 2018, v odôvodnení ktorého sa uvádza, že zmluvná voľnosť vlastníkov pozemkov, ku ktorým sa viaže zákonné predkupné právo štátu (§ 3 ods. 5 zák. č. 175/1999 Z. z. o niektorých opatreniach týkajúcich sa prípravy investícií a o doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov), je obmedzená priamo zo zákona, a teda vlastníci dotknutých pozemkov sú povinní v prípade ich zamýšľaného predaja tieto prednostne ponúknuť na kúpu štátu. Neprihliadnutie katastrálneho úradu v konaní o povolenie vkladu vlastníckeho práva z kúpnej zmluvy do katastra nehnuteľností na existenciu inštitútu zákonného predkupného práva štátu, ktoré obmedzuje zmluvnú voľnosť povinného subjektu, je

v rozpore s účelom a cieľmi zákona č. 175/1999 Z.z. a to i vtedy, ak predkupné právo štátu vzniklo ex lege až po uzavretí kúpnej zmluvy, ktorá je predmetom konania o povolení vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností (rozhodnutie 8Co/297/2018 - 330, bod 13). Účelom požadovaného určenia nie je zmena osoby zapísanej ako vlastníč v katastri nehnuteľností, ale vyplatenie náhrady za vyvlastnený pozemok. Žaloba o plnenie má prednosť pred žalobou o určenie, žalobca touto žalobou nesleduje zosúladenie zhody zápisu vo verejnom registri so skutočným právnym stavom - zápis jej vlastníckeho práva v katastri nehnuteľnosti, ale ide mu len o vyplatenie náhrady za vyvlastnenie pozemku, teda o plnenie, ktorého sa môže domáhať žalobou na plnenie, v ktorom konaní by sa otázka vlastníckeho práva posudzovala ako otázka predbežná; žalobný nárok na plnenie by konzumoval aj určovací žalobný nárok, prípadne sa domáhať určenia, komu tvrdená náhrada za vyvlastnenie patrí. Ani úspech žalobcu v správnych konaniach by nepriniesol zmenu v právnym stave ohľadne predmetnej nehnuteľnosti, keďže vzhľadom na vyvlastnenie by už nebolo možné žalobcu zapísať ako vlastníka nehnuteľnosti a nezmenilo by to názor súdu, že žalobca nemá na podanej žalobe naliehavý právny záujem a neodstránil by sa tým ani nedostatok pasívnej vecnej legitímácie na strane žalovaného. Pod vecnou legitímáciou, či už aktívnou alebo pasívnou sa vo všeobecnosti v občianskom súdnom konaní rozumie oprávnenie alebo povinnosť strán sporu vyplývajúce z hmotného práva. Vecnú legitímáciu má ten zo strán sporu, komu svedčí stav z hmotného práva, teda kto je nositeľom subjektívneho práva (aktívna vecná legitímácia) alebo nositeľom subjektívnej povinnosti vyplývajúcej z hmotného práva (pasívna vecná legitímácia), o ktorých sa v konaní rozhoduje. O nedostatok pasívnej vecnej legitímácie ide naopak vtedy, ak ten, o kom žalobca tvrdí, že je nositeľom hmotno-právnej povinnosti (žalovaný), nie je nositeľom hmotno-právnej povinnosti, o ktorú v konaní ide. Žalobca sa podanou žalobou domáhal určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam a ako žalovanú označil G.. Čo sa týka nedostatku pasívnej vecnej legitímácie, žalobca sa domáhal určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam voči subjektu, ktorý nie je evidovaný v katastri nehnuteľností ako vlastníč nehnuteľností, z tohto dôvodu mal súd za to, že žalovaná, nie je pasívne legitímovaná a žaloba voči nim je teda nedôvodná. Okrem toho, ani ku dňu vyvlastnenia nebola ani pôvodná žalovaná vlastníkom predmetnej nehnuteľnosti, pretože vlastníkom spornej nehnuteľnosti bol v čase realizácie vyvlastnenia intervenient, ktorý nadobudol nehnuteľnosť na základe kúpnej zmluvy od spoločnosti MH Invest, s.r.o. Vo vzťahu k poznámke podľa § 228 ods. 2 CSP, súd uvádza, že táto síce pôsobí aj voči neskorším nadobúdateľom nehnuteľnosti a prioritne má upozorňovať na to, že v prebiehajúcom konaní môže byť určené vlastnícke právo osoby, ktorá si dala poznámku zapísať a prípadné pozitívne rozhodnutie sa bude vzťahovať aj neskorších vlastníkov, avšak v tomto konaní žalobca nežiada dosiahnutie zápisu jeho osoby ako vlastníka do katastra nehnuteľností, ale ide mu o vyplatenie náhrady za pozemok. Poznámka má význam len vtedy, ak dôjde na základe rozhodnutia k zápisu nového vlastníka do katastra nehnuteľností. V danej veci aj v prípade pozitívneho výroku žalobca nikdy nemôže byť ako vlastníč zapísaný do katastra nehnuteľností, preto nie je toto ustanovenie na danú vec aplikovateľné a teda žalovanému nesvedčí pasívna vecná legitímácia (ako vlastníč nehnuteľnosti je aktuálne vedená iná osoba).

25. Súd na záver poukazuje na rozhodnutie NS SR zo dňa 27.1.2021, sp. zn. 1Cdo/36/2020, ktorým bolo dovolanie v skutkovo zhodných veciach odmietnuté, z odôvodnenia ktorého vyplýva, že v prejednávanej veci bola nepochybne otázkou zásadného právneho významu otázka existencie naliehavého právneho záujmu žalobkyne na predmetnom určení, ktorá mala vplyv na výsledok odvolacieho konania - zamietnutí žaloby. Jej právne posúdenie (vyriešenie) odvolacím súdom záviselo od posúdenia viacerých podstatných okolností vyplývajúcich zo skutkového stavu veci. Dovolací súd za smerodajné považoval závery odvolacieho súdu: a/ vklad do katastra spornej nehnuteľnosti bol na základe protestu prokurátora z 22. októbra 2015 zrušený, toto správne rozhodnutie nebolo súdmi správneho súdnictva zrušené. Dôsledkom zrušenia tohto vkladu bolo obnovenie vlastníckeho práva žalovanej; b/ Okresný úrad, odbor výstavby a bytovej politiky rozhodnutím z 18. augusta 2016 vyvlastnil vlastnícke právo vlastníka spoločnosti MH Invest, s.r.o., ktorá nadobudla právo spornej nehnuteľnosti originálnym spôsobom; c/ určenie vlastníckeho práva k spornej nehnuteľnosti bolo ku dňu vyvlastnenia, teda išlo o deklarovanie vlastníckeho stavu do minulosti. Nešlo o žalobu, ktorá rieši aktuálnu otázku; d/ žalobkyňou tvrdené vlastnícke právo v správnom konaní nebolo akceptované z dôvodu, že o náhrade za vyvlastnenie bolo rozhodnuté tak, že patrí vlastníkovi spoločnosti MH Invest, s.r.o.; e/ v danom prípade nejde ani o prípad určovacej žaloby ako prostriedku ochrany už porušeného práva, pretože žalobkyňa touto žalobou nesleduje zosúladenie zhody zápisu vo verejnom registri so skutočným právnym stavom (zápis jej vlastníckeho práva v katastri nehnuteľnosti), ale ide jej len o vyplatenie náhrady za vyvlastnenie pozemku, teda o plnenie, ktorého sa môže domáhať žalobou na plnenie, v ktorom konaní by sa otázka vlastníckeho práva posudzovala ako otázka predbežná. Z uvedeného je zjavné, že odvolací súd na

podklade viacerých skutkových zistení a v súvislosti s nimi prijatých právnych záverov, dospel k záveru o nedostatku naliehavého právneho záujmu žalobkyne na predmetnom určení. V dovolaní žalobkyňou namietané právne posúdenie týkajúce sa vyriešenia ňou vymedzených právnych otázok, by mohlo mať znaky relevantné v zmysle § 421 ods. 1 CSP iba vtedy, ak by výsledok riešenia týchto otázok (posúdenia a vyhodnotenia) predstavoval jediný a výlučný dôvod pre ktorý bolo v spore rozhodnuté v jej neprospech. Nedostatok naliehavého právneho záujmu žalobkyne na predmetnom určení bol odvolacím súdom preukázaný viacerými skutkovými zisteniami (bod. 28.2. tohto odôvodnenia). So zreteľom na uvedené dospel dovolací súd k záveru, že v dovolaní absentuje také vymedzenie právnych otázok, od vyriešenia ktorých reálne záviselo dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu; v dôsledku čoho prípustnosť ich dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. b/ CSP nevyplýva. Na uvedenom nič nemení ani podaná ústavná sťažnosť voči tomuto rozhodnutiu, pretože súd použil toto rozhodnutie na podporu svojej argumentácie, pričom svoj záver na nedostatku naliehavého právneho záujmu založil na vyššie precizovanom odôvodnení.

26. Podľa § 255 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

27. Podľa § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

28. Podľa § 262 ods. 2 CSP, o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

29. Keďže v predmetnom prípade súd vo veci rozhodol rozhodnutím, ktorým sa konanie končí bolo jeho povinnosťou rozhodnúť aj o nároku na náhradu trov konania. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa pomeru úspechu v zmysle § 255 ods. 1 Keďže žalovaná a intervenient boli v konaní v plnej miere úspešní a žalobca nedosiahol žiadny materiálne merateľný úspech, súd priznal žalovanej, ako aj intervenientovi proti žalobcovi nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu (100 %). Dôvody hodné osobitného zreteľa podľa § 257 CSP súd v prejednávanej spore nevzhladol. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozsudku, a to samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti výrokom II., III. a IV. tohto rozsudku je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom Okresného súdu Nitra na Krajský súd v Nitre. (§ 362 ods. 1 CSP).

V odvolaní sa uvedie, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis a spisová značka tohto konania. (§ 127 ods. 1 a ods. 2 CSP) V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). (§ 363 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. (§ 364 CSP)

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že a) neboli splnené procesné podmienky, b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, e) súd prvej inštancie nevykonával navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. (§ 365 ods. 1 CSP)

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. (§ 365 ods. 2 CSP)

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. (§ 365 ods. 3 CSP)

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o exekútoroch a exekučnej činnosti v platnom znení.

Proti výroku I. tohto rozsudku odvolanie nie je prípustné (§ 357 písmeno n) CSP a contrario).